

**STOSUNEK DO NOWYCH TECHNOLOGII
W ZARZĄDZANIU MIASTEM**

PERSPEKTYWA MIESZKAŃCÓW
WARSZAWY, TALLINNA I SINGAPURU

DR HAB. ANNA DOMARADZKA-WIDŁA
INSTYTUT STUDIÓW SPOŁECZNYCH, UNIWERSYTET WARSZAWSKI
CIVIL CITY LAB

WPROWADZENIE

PRAWO DO **MIASTA**

- Wdrażanie w miastach nowoczesnych technologii na dużą skalę, bez refleksji i kontroli nad tym **komu one rzeczywiście służą**.
- W obszarze nauk społecznych jeszcze do niedawna brakowało pogłębionych badań nad **konsekwencjami wdrażania nowoczesnych technologii** w kontekście **jakości życia i miejskiej demokracji**.
- Projekt "Prawo do inteligentnego miasta" to seria badań dotyczących **społecznych i psychologicznych konsekwencji wdrażania nowoczesnych technologii** w kontekście "prawa do miasta".
- Złożoność problemu wymaga interdyscyplinarnego podejścia – w ISS UW powstał zespół **Laboratorium Miasta Obywatelskiego – Civil City Lab**.

CYFROWE PRAWO DO MIASTA

Prawa miejskie i obywatelskie w erze cyfrowej (Shaw & Graham 2017)
Odnoszą się do **władzy politycznej i ekonomicznej** powiązanej z technologiami.

- Miejskie systemy informacji, interakcji i zarządzania usługami
- Aplikacje urzędowe na smartfony, boty urzędnicze
- Monitoring trendów i potrzeb (big data, usługi lokalizacyjne)
- Bezpieczeństwo (kamery, face recognition, drony)
- Algorytmy decyzyjne, uczenie maszynowe

*Nasze prawo do prywatności, edukacji, uczestnictwa politycznego, pracy, usług itd. coraz bardziej zależy od **dostępu do internetu** i umiejętności korzystania z **narzędzi cyfrowych** (Dean 2017)*

PYTANIA BADAWCZE I METODA

Pytanie n° 1

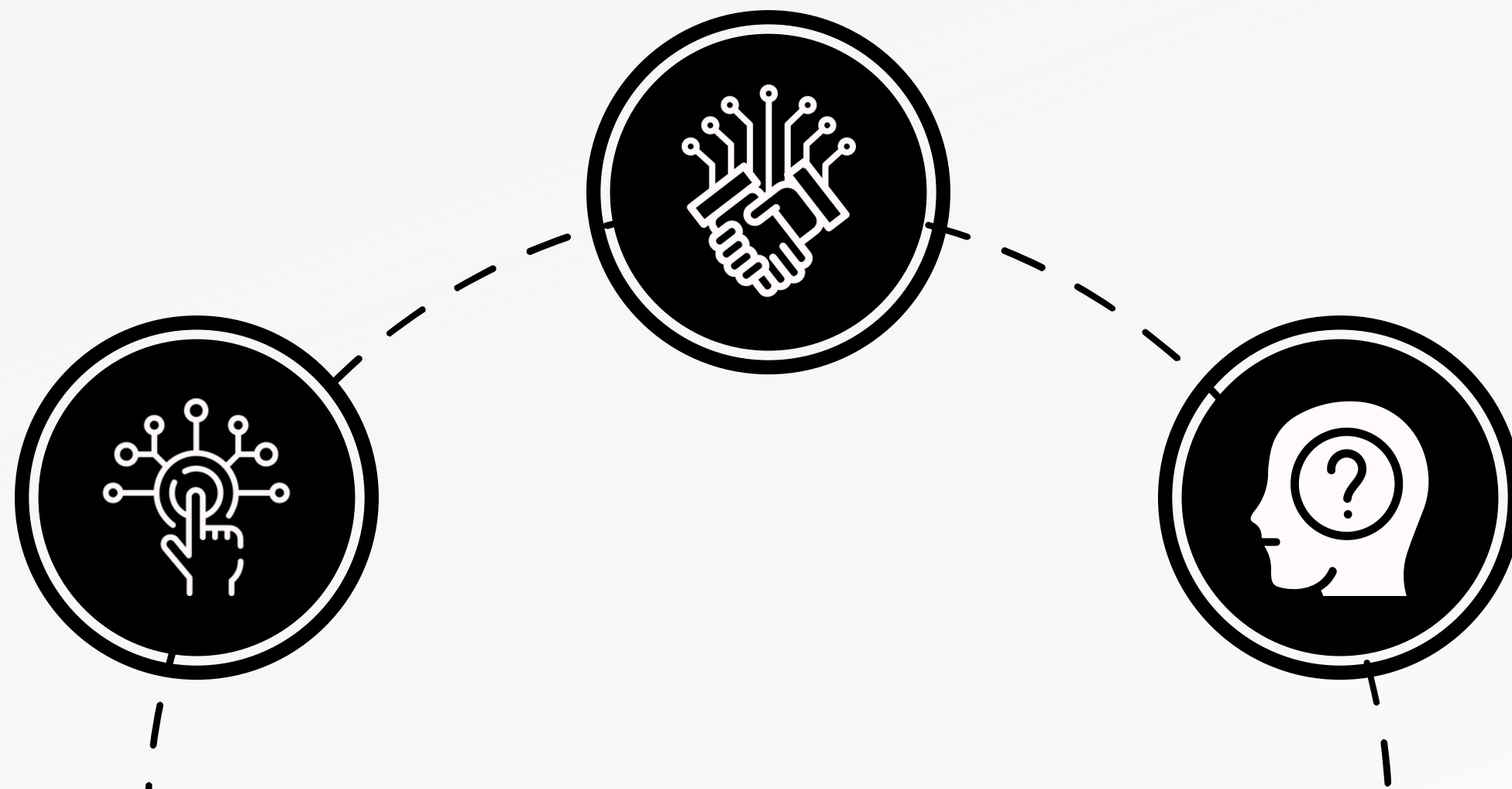
Jak mieszkańcy miast
postrzegają cyfryzację
i automatyzację usług?

Pytanie n° 2

Czy są gotowi
zaakceptować nowe
technologie?

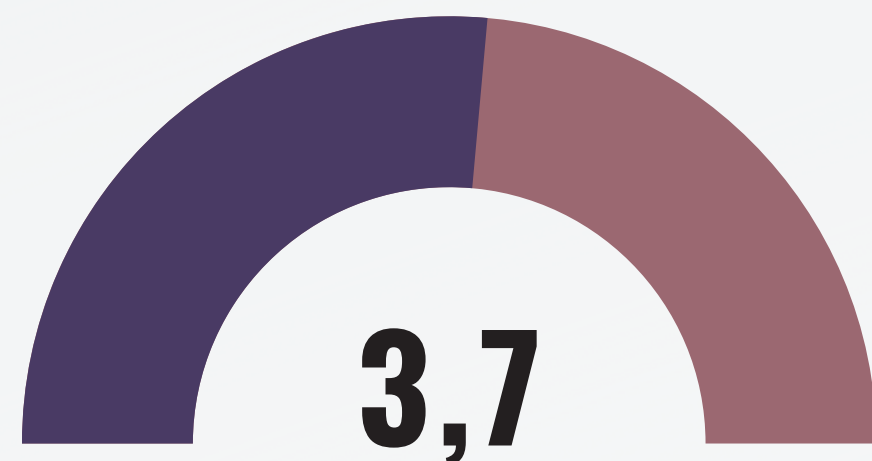
Pytanie n° 3

Czy „sztuczna
inteligencja” budzi
obawy czy napawa
 optymizmem?

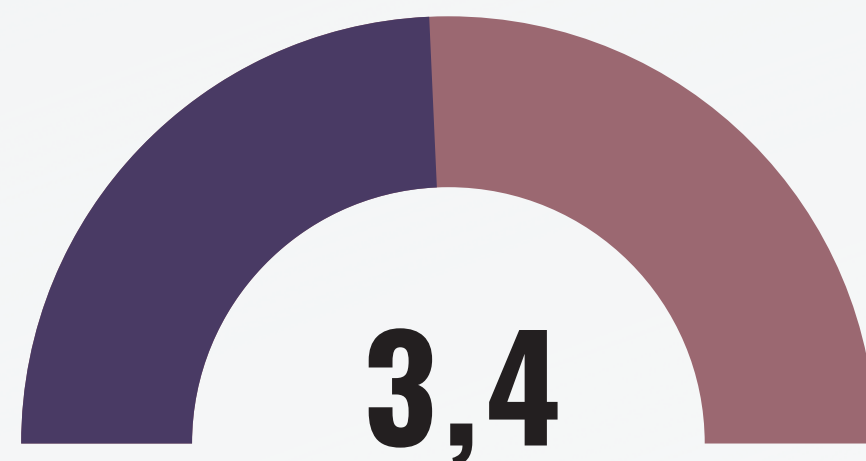

Survey, 2023/ 2024
Warszawa N = 1006;
Tallinn N= 1424; Singapur
N=1415

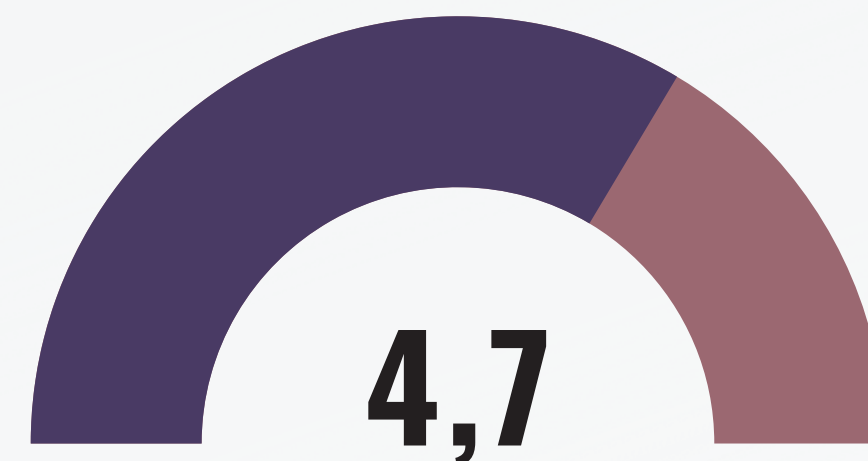
INDEKS AKCEPTACJI AI W ZARZĄDZANIU MIASTEM

WARSZAWA

TALLINN

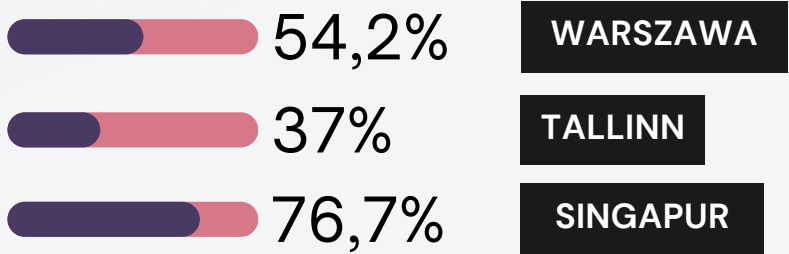
SINGAPUR

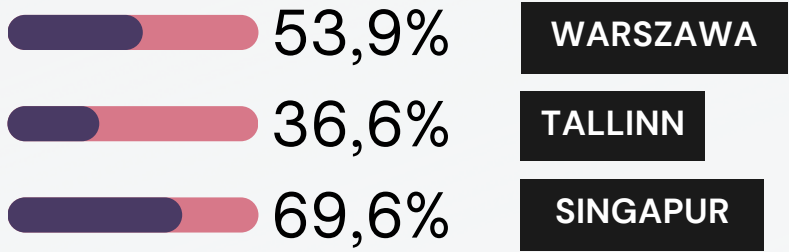
SKALA: 1- 7

CZY PANA ZDANIEM, W PANA MIEŚCIE SZTUCZNA INTELIGENCJA POWINNA MÓĆ DECYDOWAĆ:

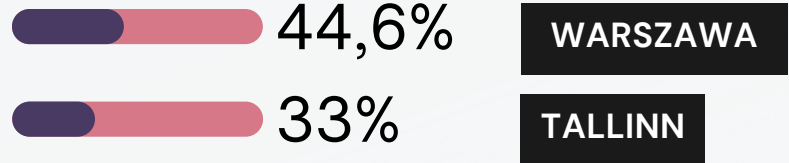
O SIATCE I HARMONOGRAMIE POŁĄCZEŃ KOMUNIKACJI PUBLICZNEJ

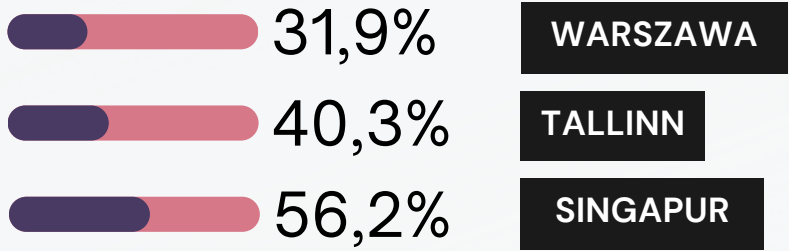
O TYM, GDZIE KIEROWAĆ WIĘCEJ PATROLI POLICJI

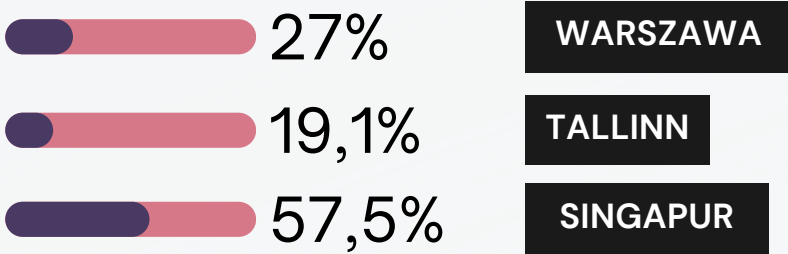
O ZAMKNIĘCIU DLA SAMOCHODÓW TYCH CZĘŚCI MIASTA, W KTÓREJ NIEBEZPIECZNIE PODNOSI SIĘ POZIOM ZANIECZYSZCZEŃ

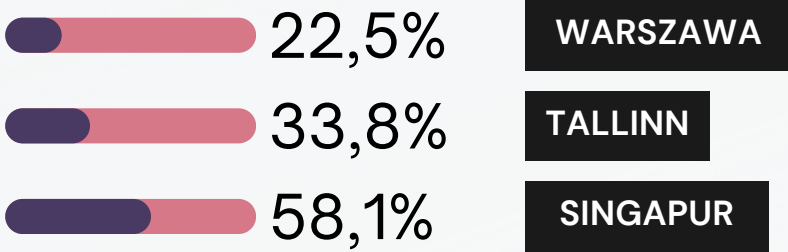
O TYM, ILE PIENIĘDZY POWINNY DOSTAĆ POSZCZEGÓLNE DZIELNICE NA INWESTYCJE W USŁUGI PUBLICZNE LUB ROZWÓJ INFRASTRUKTURY MIEJSKIEJ

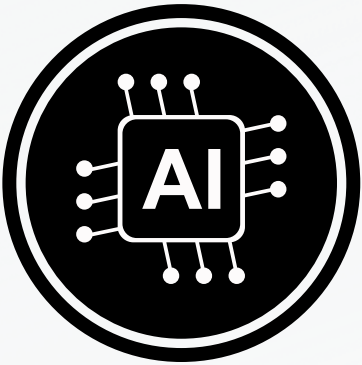
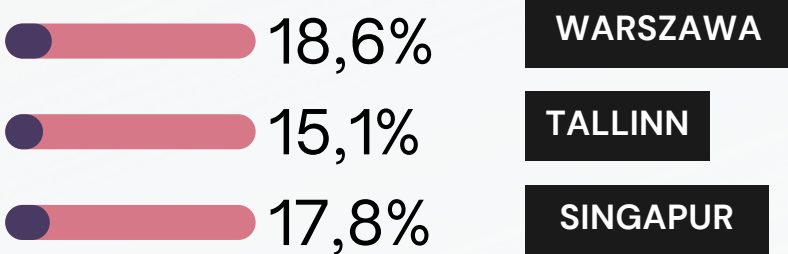
O TYM, KTÓRA DEMONSTRACJA NIE POWINNA SIĘ ODBYĆ ZE WZGLĘDU NA RYZYKO ZAMIESZEK

O TYM CZY DANY MIESZKANIEC(KA) MA PRAWO DO ZASIŁKU ALBO MIESZKANIA SOCJALNEGO

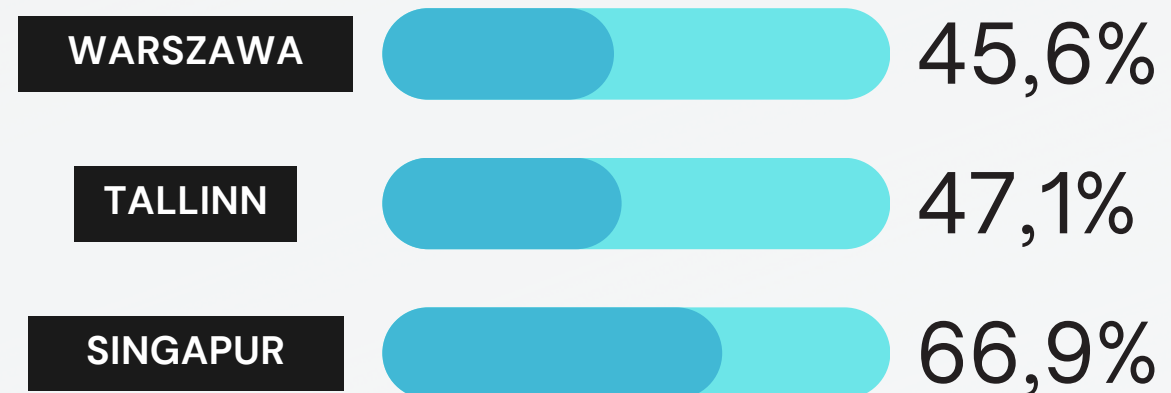

POWINNA W PRZYSZŁOŚCI CAŁKOWICIE ZASTĄPIĆ URZĘDNIKÓW MIEJSKICH

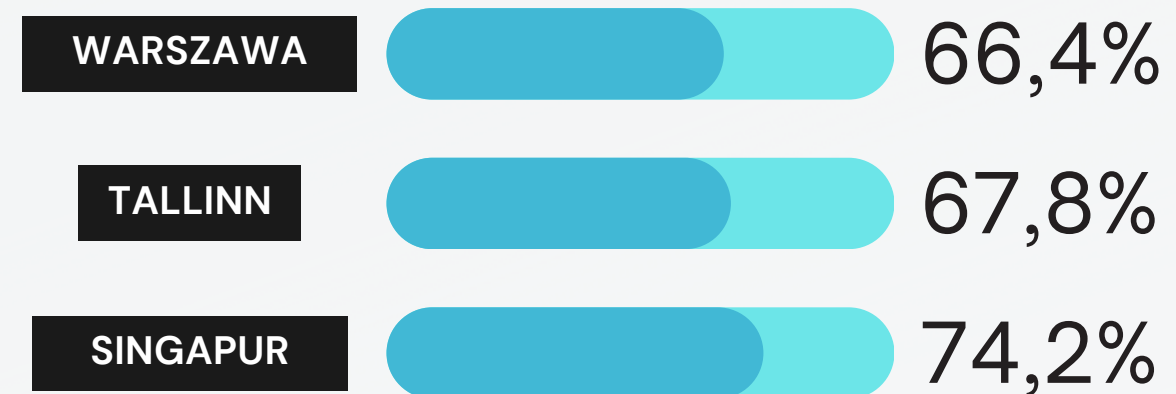
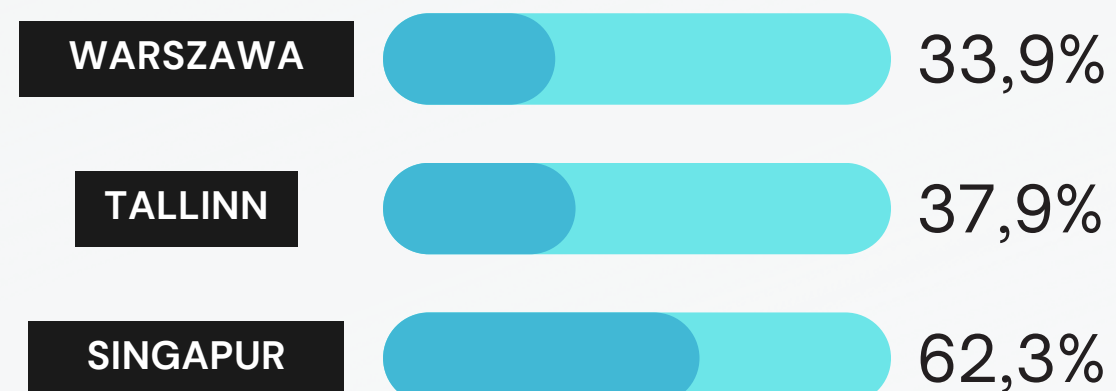

ZALETY SZTUCZNEJ INTELIGENCJI

Decyzje podejmowane przez sztuczną inteligencję będą szybsze niż te podejmowane przez władze miejskie

Władze miejskie, w przeciwieństwie do sztucznej inteligencji, gwarantują, że decyzje będą uwzględniały potrzeby wszystkich mieszkańców w równym stopniu

Decyzje podejmowane przez sztuczną inteligencję będą bardziej efektywne ekonomicznie niż te podejmowane przez władze miejskie

Decyzje podejmowane przez sztuczną inteligencję będą bardziej obiektywne niż te podejmowane przez władze miejskie

PROSZĘ POWIEDZIEĆ, NA ILE AKCEPTUJE PAN/PANI WDROŻENIE TAKICH TECHNOLOGII W WARSZAWIE?

Sieć czujników monitorujących
poziom zanieczyszczenia powietrza w
mieście

84,1%

System rozpoznawania twarzy w
kamerach monitoringu miejskiego do
poszukiwania osób zaginionych

65%

Drony dostarczające produkty
medyczne i inne towary osobom z
niepełnosprawnością, które nie mogą
wyjść z domu

82,2%

System rozpoznawania twarzy w
kamerach monitoringu miejskiego do
kontroli czy ktoś nie łamie prawa

55,5%

Drony monitorujące czystość
powietrza

78,4%

Autonomiczne tramwaje i autobusy
– sterowane przez program
komputerowy, a nie człowieka

43,8%

Roboty opiekuńcze pracujące na
rzecz osób starszych
i z niepełnosprawnością

71,3%

Programy komputerowe do konwersacji
(tzw. chatboty) zastępujące urzędników
w pierwszym kontakcie z mieszkańcami

37,1%

OGRANICZENIA

- Nowe technologie i cyfryzacja miast to element **miejskiego marketingu**.
- **Konsultanci** sprzedają gotowe pakiety polityk smart city a władze miejskie kupują w nadziei na optymalizację procesów, poprawę wizerunku miasta i przyciągnięcie inwestorów.

- **Inwestorzy** chcą czerpać korzyści z miasta i jego potencjału gospodarczego. Technologie pozwalają sprzedawać miasto w nowym opakowaniu.
- **Inżynierowie** oddzielają kwestie technologiczne od społecznych, budują rozwiązania obarczone błędami i ryzykiem stereotypizacji.
Wplecenie algorytmu w procedury biurokratyczne czy polityczne pozwala rozmyć lub przenieść odpowiedzialność na nieludzkiego agenta.

JAK WDRAŻAĆ NOWE TECHNOLOGIE W NURCIE PRAWA DO MIASTA?

- Rozwiązania, które szanują i wzmacniają prywatność i wolność
- Zwiększanie kontroli sprawowanej przez obywateli
- Koncentrowanie się na potrzebach i wartościach użytkowników
- Tworzenie otwartych i partycypacyjnych środowisk miejskich
- Inkluzywna definicja użytkowników (np. nielegalnych imigrantów, osób niepełnoletnich, seniorów, cudzoziemców, kobiet, osób LGBT+, osób o innym kolorze skóry, osób z niepełnosprawnościami)
- Uznanie prawa do wyłączenia się (rezygnacji z udziału w takich zmianach).
- Zwalczanie nierówności w dostępie do szybkiego internetu i nowoczesnej infrastruktury

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ

Dr hab. Anna Domaradzka-Widła
Instytut Studiów Społecznych,
Uniwersytet Warszawski
Civil City Lab

CIVIL
CITY
LAB